

Grad at minde om Princippet: at spare paa Skillingen og lade Daleren gaa. Jeg vil meget henstille til den højtærede Trafikminister og til Rigsdagens Medlemmer at overveje nærmere, om det virkelig er klogt at spare denne Bagatel, som det vilde koste at forøge Banelegemets Størrelse, saa at Banen blev en letbygget, normalsporet Bane, naar man overhovedet yder Statstilskud til dette Baneanlæg. I alt Fald maa jeg meget bestemt anmode om, at det Forlængende, som blev fremsat af min Repræsentant her i Folketinget, det ærede Medlem for Langeland (Guldbrandsen); nemlig om, at man vilde lade Spørgsmaalet staa aabent til Beboernes egen Afgørelse, maa blive fulgt fra Ministeriets, det kommende Udvalgs og Rigsdagens Side som etablerende i alt Fald den næstbedste Ordning.

Der er jo i dette Forslag under A og B nævnt en betydelig Mængde Statsbaner og en betydelig Mængde Privatbaner, og der kunde vel være adskilligt deri, jeg kunde have Lyst til at kritisere, men jeg skal afholde mig derfra for ikke at sinke det høje Tings Tid længere end nødvendigt. Det samme gælder derimod ikke med Hensyn til Lovforslagets Afdeling C, der forekommer mig langt den interessanteste Del deraf, idet der i C'er foreslaaet en ny Art Skat, en Art Skat, vi hidtil aldeles ikke have kendt noget til. Jeg forstaa imidlertid saa godt, at man er kommen til den Anskuelse, at det kunde være rigtigt at forsøge et Skridt i saa Henseende, og jeg forstaa det særligt godt, da man jo her i Landet allerede har et Eksempel paa en noget lignende Ordning ved Slangerupbanen, og jeg forstaa det endvidere særdeles godt, da man, gennem de Erfaringer man har gjort ved Kystbanens Anlæg, har set Bevis for, at en saadan Bane kan bevirke en ganske uhyre Værdistigning af Grundene i den paagældende Egn.

Imidlertid, det man kender til det her i Landet, stammer fra det praktiske Forsøg, man har gjort ved Slangerupbanen. Jeg skal nu drage en Sammenligning mellem det Lovforslag, der ligger paa Tingets Bord og Forholdene, som de ere udførte i Praksis ved Slangerupbanen. Jeg tør paastaa, at Forskellen mellem det her foreliggende Forslag og det praktisk udførte Forsøg ved Slangerupbanen er meget væsentlig. Ved Slangerupbanen har man for det første fulgt Frivillighedens Princip. Man er gaaet ud paa den paagældende Egn, har henvendt sig til Grundejerne og har sagt til dem:

Ville I være med til at betale en Del af den Stigning, jeres Grunde eventuelt vil blive Genstand for efter denne Banes Anlæg, og hvor meget ville I være med til? Man er saaledes kommet til Overenskomst med de paagældende Grundejere og har i Forvejen gjort Overenskomsten til en Betingelse, uden hvilken Banen ikke vilde blive anlagt. Man ser altsaa, at der er holdt fuldt ud paa Frivillighedsprincippet. For det andet er der ved Slangerupbanen ogsaa kun Tale om den Værdistigning, der fremkommer ved Salg af Grunde, og det er noget, man kan forstaa, at naar man sælger Grunde, som før vare 5—6—700 Kr. værd pr. Td. Land og faar et tilsvarende Antal i Tusinder for Grundene, saa ligger det snublende nær at sige, at det er rimeligt, at en Del af denne Afgift bør afgives til Dækning af den Foranstaltning, der har været i hvert Fald en meget væsentlig medvirkende Grund til den saaledes stedfundne Værdistigning. Men noget helt andet er der Tale om ved det her foreliggende Forslag, hvad jeg senere skal komme tilbage til. Og endelig for det tredje vil jeg ogsaa paavise, at ved Slangerupbanen er der kun Tale om at beslaglægge en mindre Del af den stedfundne Værdistigning, nemlig 30 pCt., medens der her er Tale om noget helt andet.

For det første er der i Forslaget ikke Tale om, at man opretholder Frivillighedsprincippet; man spørger aldeles ikke den paagældende Grundejer, selv om man naturligvis nok kan sige, at man spørger den paagældende Egns Befolkning om det; men det er dog noget ganske andet. Man holder sig heller ikke til den Værdistigning, der fremkommer ved eventuelt Salg af Grundene, men til det, man kalder den almindelige Værdistigning, det vil altsaa sige, til en Vurdering af, hvor meget den paagældende Ejendom er stegen, siden Jernbanen blev anlagt, selv om denne Stigning ikke giver sig Udslag i Salg af Grunde. Det er ganske sikkert, at en Paapegen af Værdistigning af denne Art er forbunden med ganske overordentlige praktiske Vanskeligheder, som ogsaa fremhævet af flere af de ærede Medlemmer her i dette Ting. Det vil være ganske overordentlig vanskeligt for den i saa Henseende nedsatte Kommission at paapege, at det netop er Banen, der har bevirket den almindelige Værdistigning af Grundene. Der er Hundreder af andre Forhold, der kunne gøre sig gældende, saaledes de almindelige Konjunkturforskel og den bekendte Dygtighed, hvormed den